

Diagnosi de l'economia social i solidària del Maresme 2020

#Diagnosi2020

Maresme, octubre de 2020

Edita: **COOP**
MARESME

Elaboració i Recerca: Andrea Cobo, L'Esberla SCCL

Edició gràfica i disseny: Jordi Navarro, Clack Audiovisual SCCL

Agraïments: A totes les persones que han participat de la Diagnosi, a les entitats que han respost el qüestionari, a les participants del grup de discussió i de la taula territorial, a tots l'equip de Coop Maresme i a les persones del grup de mapeig i diagnosi de la Xarxa d'Ateneus Cooperatius.

Impulsa:

Promou:

Amb el finançament de:

ÍNDEX

Presentació.....	4
Ateneu Cooperatiu del Maresme 2020	4
Estructura de l'informe	5
Aspectes metodològics	6
Antecedents	6
Hipòtesis i objectius.....	6
Metodologia de la recerca	7
Cens i mapeig	7
Qüestionari.....	10
Entrevistes	10
Anàlisi col·laboratiu dels resultats	10
Context i dades generals de l'economia social i solidària al Maresme	11
Estructura econòmica i laboral	11
L'economia social i solidària.....	12
Diagnosi i mapeig: Comparativa i evolució	13
Covid-19, una parada en el camí.....	16
La cultura, un sector greument afectat.....	21
Catalunya en comparació al Maresme.....	22
Conclusions.....	23
La visió de les entitats	23
Preocupacions/Amenaces	23
Propostes/Oportunitats.....	24
La realitat.....	25
Necessitats/Reptes	25
Balanç objectius.....	28

---

1. Presentació

1.1. Ateneu Cooperatiu del Maresme 2020

Coop Maresme, l'Ateneu cooperatiu del Maresme, és un ecosistema territorial que des de la col·laboració públic-cooperativa-comunitària treballa per construir un model socioeconòmic basat en els principis del cooperativisme i en la col·lectivitat autoorganitzada per garantir una societat justa, solidària i de persones lliures amb la visió de dinamitzar i crear relacions socioeconòmiques col·lectives, democràtiques, justes i solidàries al Maresme per contribuir a l'enfortiment i el creixement de l'activitat econòmica així com a la creació de llocs de treball de qualitat en l'economia social i solidària. Per altra banda també es vol aconseguir la referencialitat de l'Ateneu com a instrument de promoció i facilitació de recursos al cooperativisme i ESS de la comarca.

El projecte Coop Maresme 2020 descobreix una dimensió diferent i es fa una proposta de canvi en el seu funcionament i en la implicació de les entitats agrupades i col·laboradores i adequant-se més a l'ideari de la Xarxa d'Ateneus Cooperatius per a fer un projecte conjunt, es decideix adequar el pla de treball per a arribar als següents objectius:

- # Fer de l'ateneu un projecte col·lectiu
- # Transformació del territori
- # Dinamització de l'economia social i solidària al Maresme

I els següents àmbits de treball lligats als resultats de la diagnosi del 2019 i la complementaritat amb els projectes del territori:

- # Mercat social
- # Economia feminista
- # Cultura cooperativa

Arran l'aparició del coronavirus i el confinament, el pla de treball s'ha vist modificat i adaptat al temps actual, així com les necessitats que han aparegut al territori.

Un dels objectius principals passa a ser el coneixement de l'estat de les entitats de l'economia social i solidària del Maresme, com els hi podem donar resposta a la immensitat de dubtes i incerteses que hi apareixen i prioritzar les accions que, donades les circumstàncies, poden aportar mesures i solucions als diferents àmbits afectats per la situació.

Concebem la nostra proposta d'Ateneu com a resultat de la suma i participació activa d'actors de l'economia social i cooperativa, que configuren un projecte de gestió mancomunada, així com la participació i implicació de tota la comarca. per això es compta amb el suport i col·laboració de diversos agents: des d'administració local i comarcal, entitats de l'ESS així com les entitats de referència. Està impulsat per les 5 entitats agrupades: Fundació Unió de Cooperadors de Mataró, Clack Audiovisual de Mataró, Musicop de Mataró, l'Esberla de Vilassar de Mar i Facto Assessors de Mataró i compta amb el recolzament d'entitats col·laboradores repartides per tot el Maresme: Ajuntament d'Arenys de Mar, Ajuntament d'Arenys de Munt, Ajuntament d'Argentona, Ajuntament de Cabrils, Ajuntament de Dosrius, Ajuntament de Mataró, Ajuntament de Montgat, Ajuntament de Palafolls, Ajuntament de Pineda de Mar, Ajuntament de Sant Andreu de Llavaneres, Ajuntament de Santa Susanna, Ajuntament de Tordera, Ajuntament del Masnou, Consell Comarcal del Maresme, Artijoc, Agència Talaia, Coop de Pedal, Unió de Cooperadors de Mataró, Fundació Maresme, Càtedra d'Economia Social del Tecnocampus, Federació de Cooperatives de Treball, Moviment educatiu del Maresme i XES Mataró.

1.2. Estructura de l'informe

Aquest informe està elaborat seguint una estructura còmode per a descobrir tot el camí que s'ha seguit per, finalment, arribar a les conclusions.

El primer que ens trobem són els aspectes metodològics on s'explica quins processos s'han seguit per a aconseguir tota la informació necessària per poder desenvolupar amb certesa aquest informe.

Seguidament ens endinsem en l'economia social i solidària al Maresme per emmarcar en quina situació ens trobem actualment i poder veure, a continuació, d'on venim i quina està sent la seva evolució al territori.

Amb aquesta informació, ja podem arribar a la part principal de l'informe i conèixer com ha afectat la crisi de la Covid-19 a l'economia social i solidària del Maresme, més específicament al sector cultural, com estem en comparació amb Catalunya, quines són les necessitats detectades i què proposem.

Per últim, s'exposa el balanç d'assoliments dels objectius plantejats per aquesta diagnosi del 2020, què volíem i què s'ha realitzat.

---

2. Aspectes metodològics

2.1. Antecedents

Des de la primera edició dels ateneus, ara ja fa quatre anys, la missió de conèixer i identificar el teixit de l'Economia Social als territoris, ha estat un pilar clau que s'ha anat actualitzant en funció de les necessitats del moment a cada Ateneu en particular. Estar atents a les entitats actives, les seves necessitats i característiques és fonamental per elaborar línies i activitats de promoció, consolidació i suport a l'economia social i solidària, i per imaginar nous horitzons encara per desenvolupar.

Enguany, la crisi de la Covid-19 ha col·locat un panorama difícil d'imaginar per totes, i a les quals, les entitats de l'Economia Social i Solidària han hagut de fer front i adaptar-se de diferents maneres. Aquesta situació també ha comportat, a nivell de diagnosi, uns nous reptes i nous objectius. Abans d'exposar-los, però, farem un breu recorregut per les diagnosis anteriors, les seves principals aportacions i les seves mancances.

A la diagnosi del 2017 del Maresme, l'Ateneu va mapejar les entitats del Tercer Sector, els grups de consum agroecològic, les mutualitats de previsió social, les societats laborals i les cooperatives. Es perseguia l'objectiu d'obtenir una fotografia actualitzada de l'economia social i solidària de la comarca, i especialment del teixit cooperatiu (per sector econòmic, àrea territorial i tipologia).

A la diagnosi del 2018, per altra banda, l'eix de mapeig no va ser la fórmula jurídica com a tret diferencial, sinó el sector d'activitat. Es responia a l'objectiu de detectar potencialitats i oportunitats dels diferents sectors alhora d'enfortir l'Economia Social i Solidària.

El 2019 ens vam plantejar sistematitzar l'eina i posar llum a alguns sectors no mapejats fins al moment (confraries de pescadors, fundacions, centres especials de treball i associacions). Des d'un punt de vista més qualitatiu, es va posar el focus en introduir la perspectiva de gènere a l'anàlisi i poder identificar, d'aquesta manera, les potencialitats i els deures pendents de l'economia social i solidària del territori en matèria de gènere i feminismes.

Per a l'edició d'enguany, abans de la crisi, ens plantejàvem ampliar territori: és a dir, conèixer qualitativament i amb profunditat la situació i les necessitats de les entitats de l'ESS més allunyades de la capital - Mataró - especialment les de l'Alt Maresme, i de les Confraries de Pescadors, un actiu molt important però encara molt desconegut per a nosaltres i com a eixos de treball ens proposàvem explorar les possibilitats de mercat social a la comarca, l'estat de les economies feministes, i els reptes que afrontava la cultura cooperativa.

La crisi de la Covid, però, va fer replantejar la diagnosi i el mapeig tal com els havíem imaginat i, juntament amb la resta d'Ateneus, vam abordar la tasca de conèixer i posar de manifest com aquesta nova crisi ha afectat les entitats de l'Economia Social i Solidària, quines necessitats se n'han derivat, i quines estratègies de resiliència han desenvolupat.

2.2. Hipòtesis i objectius

La hipòtesi de la qual partíem, basant-nos en els estudis i les experiències viscudes a l'última crisi econòmica de fa només una dècada, és que tant les cooperatives com la resta d'entitats de l'ESS tenen una alta capacitat de resiliència i adaptació en aquests contextos, amb la màxima de posar sempre per davant les persones i les seves necessitats; alhora, moltes vegades són entitats vulnerables i fràgils degut a la seva poca capitalització, la seva mida, la precarietat en la que encara estan sotmeses, i l'impacte que la crisi pugui tenir en la salut física i emocional de les persones que les conformen - no podent-se

abordar les cures i el suport mutu de manera presencial degut a les restriccions que ha comportat la crisi sanitària.

En base a aquestes hipòtesis ens hem plantejat els següents objectius:

De contingut

- Actualitzar i aprofundir en el mapeig quantitatiu per poder comparar l'evolució (sobretot el creixement o decreixement) del teixit respecte els anys anteriors.
- Vincular la part qualitativa de la diagnosi als eixos de treball de l'ateneu i aprofundir en la cultura cooperativa, el mercat social i economia feminista.
- Conèixer els efectes de la crisi de la Covid-19 sobre les entitats de l'ESS, els reptes als que han de fer front i les necessitats derivades .
- Identificar pràctiques transformadores i de resiliència que puguin ser replicables per altres entitats.

Objectius metodològics

- Elaborar un qüestionari conjunt i comparable amb tots els ateneus.
- Escollir una mateixa eina de mapeig amb tots els ateneus.

2.3. Metodologia de la recerca

Per a la consecució dels objectius plantejats ens hem basat en una metodologia de mapeig quantitativa i una d'anàlisi i interpretació de resultats qualitativa. Les tècniques i els processos han estat les següents:

CENS I MAPEIG

El primer que cal fer alhora de mapejar l'Economia Social i Solidària és definir i delimitar de quin tipus d'entitats estem parlant.

Segons la “Guia per mesurar l'economia social i solidària dels ens locals” de la Diputació de Barcelona, hi ha dues maneres de fer-ho: l'anomenada “formal”, que es basa en la forma jurídica i organitzativa que adopten les entitats; i l'anomenada “substantiva”, que es basa en els valors efectivament practicats per l'entitat durant la seva activitat.

Segons la definició formal, es considera Economia Social i Solidària - que beu de l'article 5 de la Llei 5/2011 d'economia social - les cooperatives, les mutualitats, les fundacions i les associacions que duïguin a terme activitat econòmica, les societats laborals, les empreses d'inserció, els centres especials de treball, les confraries de pescadors, les societats agràries de transformació i les entitats singulars creades per normes específiques que es regeixin pels principis que estableix l'article anterior. Per tant, seria ESS qualsevol iniciativa constituïda en qualsevol d'aquelles formes jurídiques independentment dels seus valors i pràctiques.

Segons la definició substantiva - que també beu de la Llei 5/2011 de l'Economia Social, però en aquest cas dels articles 2 i 4 - són economia social el conjunt d'activitats econòmiques i empresarials, que en l'àmbit privat porten a terme aquelles entitats que, d'acord amb els principis recollits en l'article 4 (primacia de les persones i de la finalitat social sobre el capital, que es concreta en gestió autònoma i transparent, democràtica i participativa; aplicació dels resultats obtinguts de l'activitat econòmica principalment en funció del treball aportat i servei o activitat realitzada per les sòcies i socis o pels seus membres i, si escau, a la finalitat social objecte de l'entitat; promoció de la solidaritat interna i amb la societat; independència respecte als poders públics), persegueixen bé l'interès col·lectiu dels seus integrants, bé l'interès general econòmic o social, o tots dos alhora.

Com en la diagnosi anterior - per tal de poder generar un històric comparatiu - ens hem inspirat en les recomanacions de la guia de la diputació.

Per a aquesta edició no s'han inclòs en el mapeig, iniciatives sociocomunitàries que no formarien part d'una definició formal però sí substantiva com grups de consum agroecològic, mercats d'intercanvi, bancs de temps, horts urbans i comunitaris.

El procediment per obtenir el **cens formal** i el **cens substantiu** i ha estat el següent:

1. Obtenció de dades dels registres (no en formen part les entitats que - malgrat desenvolupar la seva activitat a la comarca - no hi tenen la seu social ni fiscal):

Forma Jurídica	Font
Cooperatives	Registre de cooperatives del Departament de Treball
Associacions*	Registre d'associacions i fundacions del Departament de Justícia
Fundacions	Registre d'associacions i fundacions del Departament de Justícia
Empreses d'inserció i Centres especials de treball	Directori d'Empreses d'Inserció i Centres especials de treball del Departament de Treball
Confraries de pescadors	Directori de confraries de pescadors del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació
Mutualitats	Registre de Mutualitats de Previsió Social del Departament de Vicepresidència i d'Economia i Hisenda

Font: elaboració pròpia

*En queden excloses, perquè tenen legislació pròpia i registres específics, les associacions polítiques, les religioses, les esportives, les organitzacions empresarials i els sindicats.

2. Cribatge i validació del cens formal: actualització d'altres i baixes, i filtre de contacte

Amb l'objectiu de trobar les entitats que hagin cessat les activitats - però no estiguin donades de baixa als registres - i completar les dades bàsiques que manquen als registres - vam procedir a netejar i validar les dades del cens de forma manual, buscant a la xarxa una per una les entitats del cens.

Per últim, del cens formal vam excloure'n aquelles de les quals no en teníem cap mitjà de contacte ni hi havia presència a internet (correu-e, xarxes socials o web). La cerca dels contactes i de la presència a la xarxa es va fer manualment.

Enguany, a diferència de la diagnosi passada, no hem pogut realitzar el filtre d'associacions amb activitat econòmica, per la qual cosa no s'han pogut analitzar de forma diferenciada respecte el gran gruix d'associacions de la comarca.

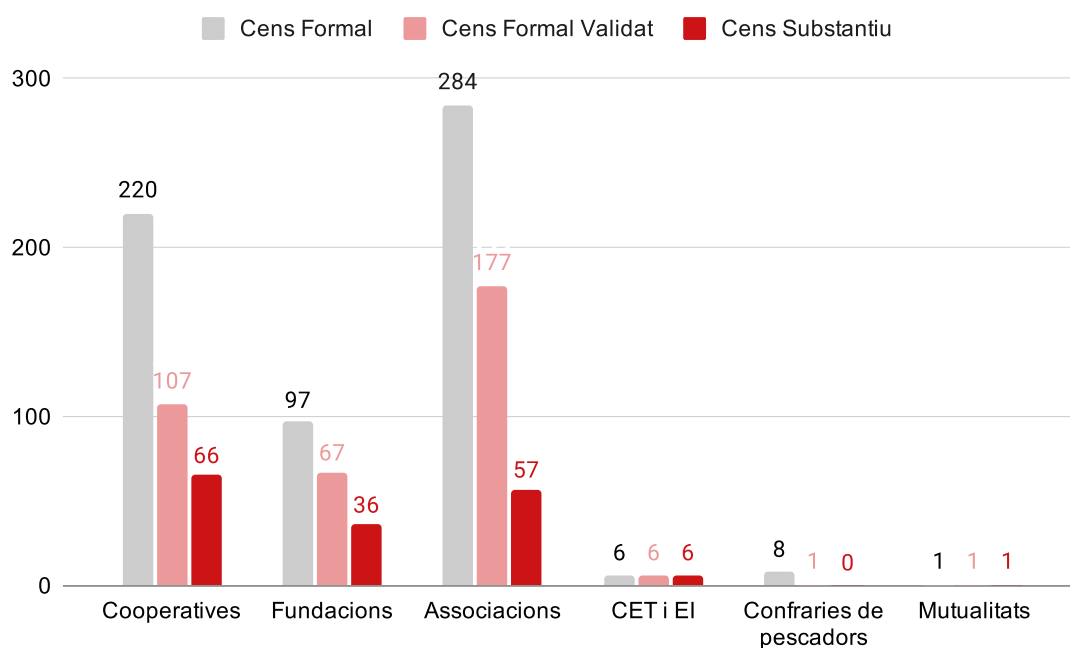
3. Elaboració del cens substantiu: filtre segons criteris dels articles i 2 i 4 de la Llei 5/2011

L'últim filtre a aplicar - sobre el de les que en teníem el contacte - va ser el dels criteris dels articles 2 i 4 de la Llei 5/2011 de l'Economia Social compartits per la Xarxa d'Ateneus de Catalunya, exposats més amunt.

Els censos, segons aquests filtres, són els següents:

Forma Jurídica	Cens formal — Nombre total	Cens formal validat — Entitats del cens amb mitjà de contacte i/o web	Cens substantiu — Entitats amb mitjà de contacte i filtre articles 2 i 4 de la Llei 5/2011)
Cooperatives	220	107	66
Associacions*	286	177	57
Fundacions	97	67	36
Empreses d'inserció i Centres especials de treball	6	6	6
Confraries de pescadors	8	1	0
Mutualitats	1	1	1
TOTAL	616	359	166
%	100%	58%	27%
%		100%	46%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades dels registres

Font: elaboració pròpia a partir de les dades dels registres

Amb el cens substantiu hem creat una base de dades amb la informació següent (extreta dels diferents registres esmentats més amunt i completada - quan s'ha pogut - amb la informació disponible a les xarxes de les pròpies entitats): nom, tipologia d'entitat, sector, adreça, any de creació, treballadors homes i dones, socis homes i dones, mitjans de contacte i xarxes socials.

QÜESTIONARI

Amb la voluntat de conèixer amb més precisió l'afectació de la crisi, el grup de diagnosi de la Xarxa d'Ateneus vam elaborar un qüestionari conjunt.

De forma telemàtica, el qüestionari es va enviar a les 202 entitats del cens formal, i vam obtenir 33 respostes (16,4% del cens). Això ens dona una mostra amb un 90% de confiança (representativitat de les respostes) i un 13% de marge d'error (rang de variació de les respostes vers el total).

ENTREVISTES

S'han realitzat un seguit d'entrevistes, per suplir el grup de discussió que hi havia previst amb entitats del món de la cultura, molt afectades per la crisi de la Covid-19 degut a la suspensió de la gran majoria d'actes culturals i sense tenir cap alternativa.

Aquestes entrevistes, realitzades totes de forma virtual, s'han fet a 8 entitats de diferents poblacions i àmbits de la cultura, 7 cooperatives de treball i una associació, s'han vist representats els subsectors dels espectacles diversos, producció audiovisual i llibreries.

Les preguntes de les entrevistes anaven encaminades a detectar els reptes, obstacles, potencialitats i necessitats del sector de la cultura després de l'entrebanc patit pel confinament i la crisi de la Covid-19.

ANÀLISI COL-LABORATIU DELS RESULTATS

Per a l'anàlisi de resultats es va realitzar una sessió de treball participativa amb els i les membres de l'equip tècnic de Coop Maresme.

En aquesta sessió es van presentar les conclusions extretes de l'estudi amb l'objectiu d'interpretar-les en funció dels objectius de la diagnosi i dels de l'Ateneu i valorar si hi mancaven dades rellevants o calia aprofundir en certs aspectes.

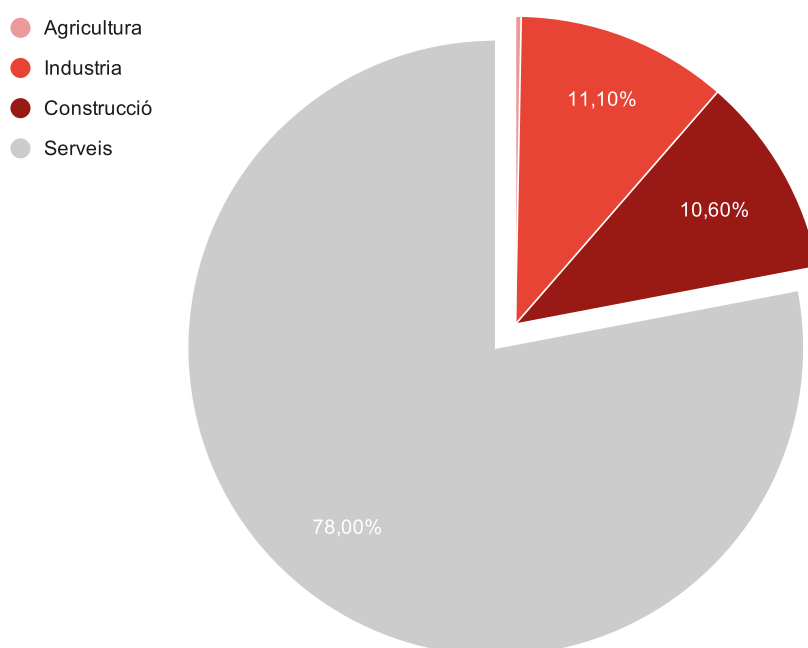
3. Context i dades generals de l'economia social i solidària al Maresme

3.1. Estructura econòmica i laboral

La comarca del Maresme la formen 30 municipis repartits en una superfície de 398,53 km² amb 55 km de longitud de costa, un total de 452.690 habitants i una densitat de població de 1.135,98 hab/km².

SECTORS D'ACTIVITAT

Segons dades de l'informe sociolaboral del 2n trimestre del 2020 de l'Observatori de Desenvolupament Local el sector més important i motor econòmic de la comarca és el sector serveis amb un pes del 78%, seguit amb molta diferència de la indústria i la construcció i per últim amb només un 0,3% de l'agricultura.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Observatori de Desenvolupament Local del CC del Maresme

PERSONES I ATUR

Cal parlar de la situació laboral actual al territori ja que la pitjor conseqüència, econòmicament parlant, ha estat l'increment de l'atur a tots els seus nivells, segons apunta el Report d'Atur de l'Observatori de Desenvolupament Local del Consell Comarcal, realitzat mensualment, les dades a finals del segon trimestre de l'any 2020 són les següents:

- # **Ocupades:** 131.208 persones
  - 95.739 en el règim general de la Seguretat Social
  - 35.469 en el del treball autònom.
- # **Aturades:** 29.617 persones (un 30,26% superior a la del mes de juny de l'any passat)
- # **ERTOs acumulats:** 31.027 persones

El juliol d'aquest 2020 passa a la història com el major increment interanual de l'atur al Maresme des de 2007. La taxa d'atur a la comarca se situa ara al 14,13%. Pineda de Mar, que frega el 21%, és la població amb pitjors registres. A Tiana, Alella i Cabrera, l'atur no arriba al 8% i, per tant, són els pobles del Maresme que a dia d'avui viuen una millor situació laboral. Mataró, la capital, registra un 15,94% d'atur. En termes interanuals, ha augmentat en tots ells i amb increments molt importants en casos com Òrrius (80,95%), Malgrat de Mar (53,07%) o Calella (48,88%).

El sector més afectat pels expedients de regulació temporal d'ocupació ha estat, en congruència amb la distribució de la comarca, el de serveis i específicament el comerç a l'engròs i al detall (1.250; 22,62%) i l'hostaleria (1.201; 21,73%).

3.2. L'economia social i solidària

La principal diferència entre l'economia mercantil i l'economia social i solidària és el concepte del capital i les persones i que hi fem al centre. L'economia mercantil utilitza les persones amb la finalitat d'obtenir capital i l'economia social i solidària utilitza el capital per al benestar de les persones que formen part de l'entitat.

Es consideren economia social i solidària pel que declara la Llei 5/2011 de l'Economia Social, aquelles amb alguna de les següents formes jurídiques: cooperativa, fundació, associació (amb activitat econòmica), mutualitat, confraria de pescadors, centres especials de treball i empreses d'inserció.

Totes aquestes entitats estan unides per uns valors i principis cooperatius que les diferencien de la més clara empresa d'economia mercantil: La prioritat de la persona i de l'objecte social de l'entitat per sobre del capital, l'adhesió voluntària, la gestió democràtica de l'entitat i els seus recursos, la congruència entre els interessos de les persones que formen part de l'entitat i els de la pròpia, principis de solidaritat i responsabilitat, l'autonomia de gestió i independència. Tot això, sense oblidar la rellevància de la transparència, les cures i el feminisme com a aspectes transversals en un model que posa en valor les persones.

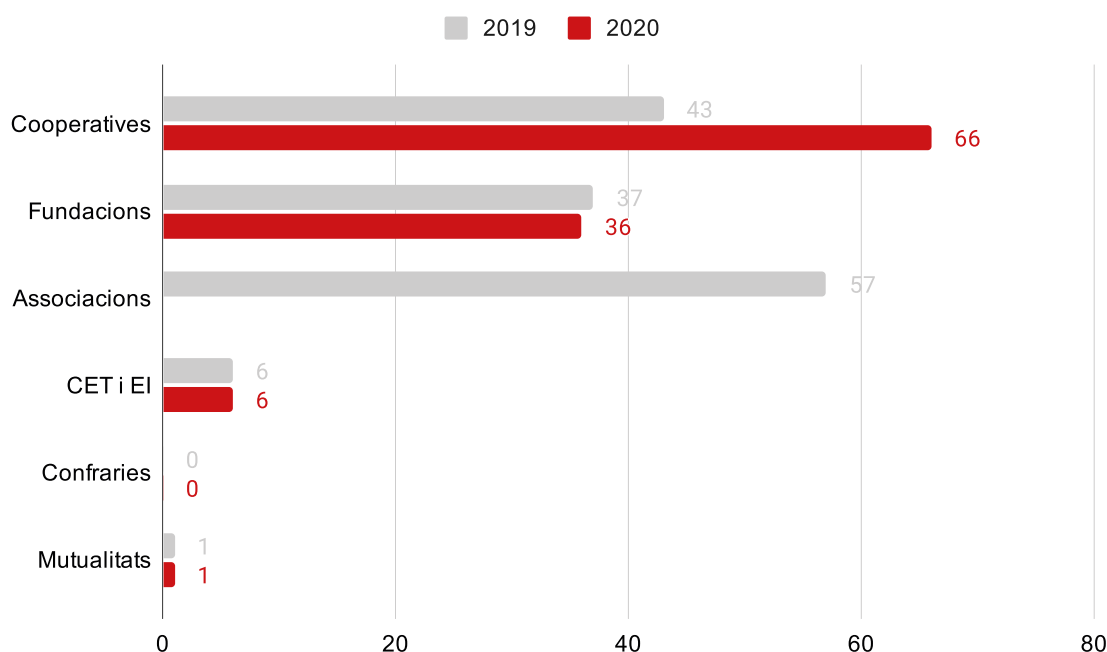
4. Diagnosi i mapeig: Comparativa i evolució

La diagnosi 2019 recollia totes les iniciatives d'economia social i solidària del territori del Maresme seguint els criteris que marca la "Guia per mesurar l'economia social i solidària dels ens locals" de la Diputació de Barcelona, de manera formal, que són totes aquelles entitats les quals la seva forma jurídica sigui: confraria de pescadors, mutualitat, centre especial de treball i empresa d'inserció, fundació, associació amb activitat economia i cooperativa i de manera substantiva on es tenen en compte els valors i criteris també marcats per la XAC.

Enguany per a poder fer una comparativa i seguir l'evolució de com avança el Maresme en l'economia social i solidària, els criteris a seguir per aconseguir i filtrar les dades han estat els mateixos, ja que d'aquesta manera es pot fer una comparativa més real.

A continuació trobem l'**evolució del cens substantiu**, dividida segons forma jurídica, municipi i sector d'activitat de les entitats d'economia social al territori del Maresme, un total de 166 entitats, que representa el 28% del cens formal.

PER FORMA JURÍDICA

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del registre

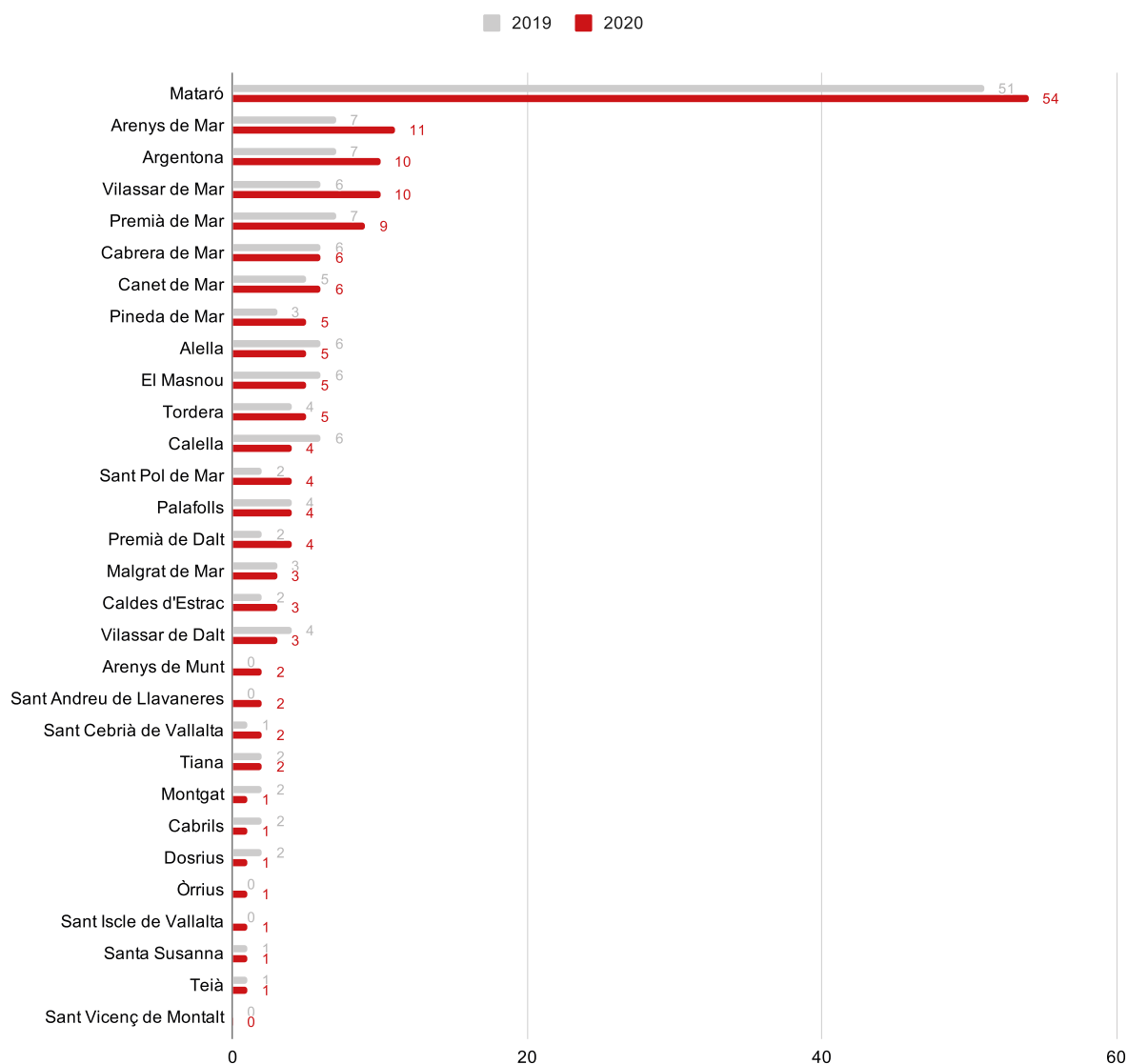
En el registre de cooperatives hi ha un ascens important i passa de 130 a 220, no hem descobert el motiu, ja que no són **cooperatives** de nova creació les que no hi eren l'any passat. Després de fer el filtratge de contacte i de criteris ens quedem amb 66 cooperatives distribuïdes pel Maresme, que suposa un augment del 34,85%. L'any 2019 va acabar amb 8 noves cooperatives constituïdes.

Pel que fa a **fundacions**, hi ha una reducció de 3 entitats en el registre, i aquestes disminueixen 1 en el total de fundacions que compleixen els requisits per a considerar-se de manera substantiva, ESS.

Enguany no hem aconseguit les dades de les **associacions** amb activitat econòmica de la comarca, per tant no podem veure l'evolució d'aquestes.

Els centres especials de treball, empreses d'inserció, les confraries i les mutualitats continuen exactament igual que l'any 2019.

PER MUNICIPI

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del registre

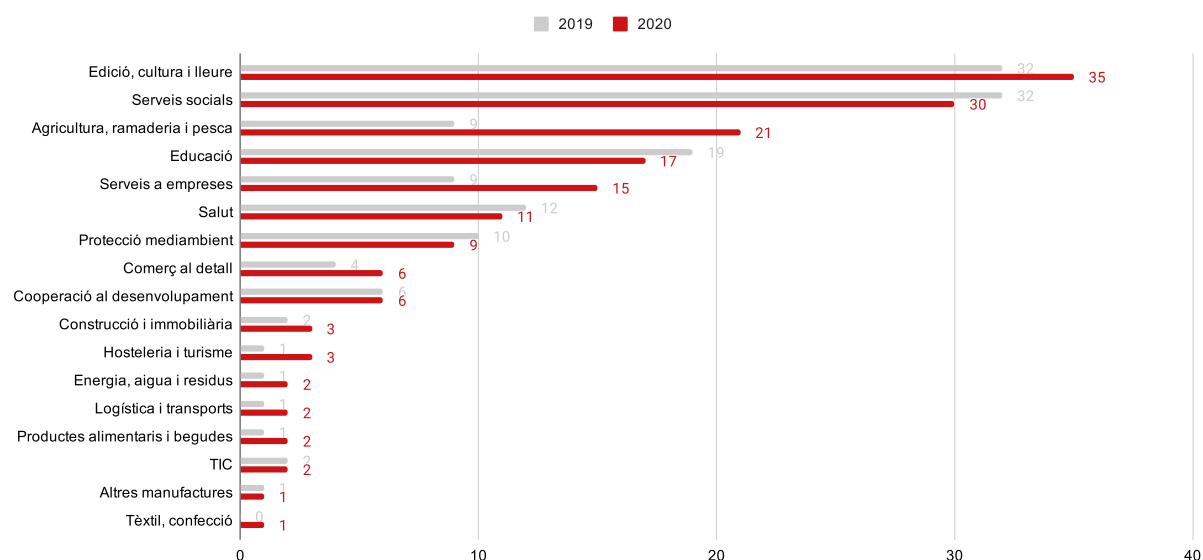
La variació, en molts casos, ve donada per la diferència en el registre de cooperatives.

Mataró, amb gran distància, és el municipi amb més entitats de l'ESS al Maresme, representant una tercera part de tot el territori, seguit d'Arenys de Mar, Argentona, Vilassar de Mar i Premià de Mar que sumades fan gairebé un altre 30%.

15 dels 30 municipis compten tan sols amb una, dos o tres entitats de l'economia social i solidària i fins i tot, el cas de Sant Vicenç de Montalt que no en té cap.

Aquest fet es pot donar per característiques pròpies del municipi, o que tenen poca població o acostumen a ser municipis molt residencials, on l'activitat que realitzen les persones és més enllà del municipi.

PER SECTOR D'ACTIVITAT

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del registre

Ens trobem en un territori on hi predomina la cultura, el lleure, els serveis socials i l'educació, tots sectors considerats com a serveis per a les persones.

El sector de la cultura i el lleure i el de serveis socials ja suposen el 40% de les 166 entitats que considerem economia social i solidària al Maresme. L'agricultura, ramaderia i pesca suposa el 13%, un fet que ens porta a entendre que el sector primari adopta en molts casos, el model cooperatiu, ja que recordem que tan sols un 0,3% de l'activitat econòmica de la comarca pertany a l'agricultura.

---

5. Covid-19, una parada en el camí

Arran la crisi de la Covid-19, des de la Xarxa d'Ateneus de Catalunya, creiem important conèixer l'impacte que estava tenint en la totalitat del territori català i per aquest motiu vam actuar conjuntament començant per l'elaboració d'un qüestionari en comú que cada ateneu feia arribar a les entitats del seu territori per a poder conèixer la situació.

El qüestionari compta d'un total de 46 preguntes relacionades amb l'objecte i la naturalesa de l'entitat, com els hi ha afectat la crisi del coronavirus, quines mesures han hagut de prendre i quines necessitats tenen.

Al Maresme hem obtingut 33 respostes - l'any passat van respondre el qüestionari relacionat amb la diagnosi 29 entitats -, de cooperatives (24), fundacions (3), associacions (3) i altres formes jurídiques com persones autònomes o SCP (3).

Més del 50% de les entitats que han respost el qüestionari són de Mataró (19), la resta es reparteixen entre El Masnou (1), Premià de Mar (2), Premià de Dalt (1), Vilassar de Mar (1), Argentona (2), Arenys de Mar (2), Calella (1), Pineda de Mar (1), Malgrat de Mar (1) i les 2 restants són entitats que actuen al conjunt del Maresme.

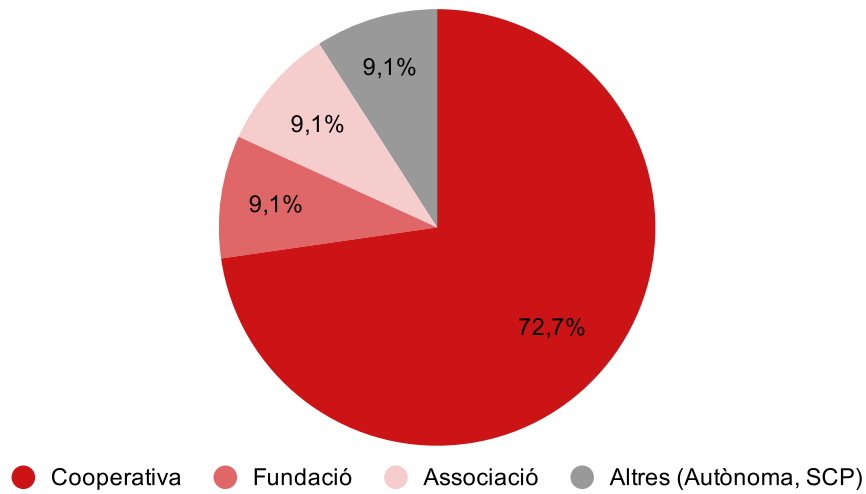
El 42% de la mostra, són respostes de cooperatives de Mataró.

És molt important tenir aquesta dada present ja que els càlculs i els resultats han estat extrets amb aquest número i tant per forma jurídica, com per municipi, la mostra és molt homogènia i centralitzada. En canvi, a nivell sectorial és bastant heterogenia i les respostes pertanyen a entitats diverses, de sectors molt afectats i altres poc o gens. Els sectors representats són:

- # Alimentació
- # Assessorament
- # Comunicació
- # Cultura i oci
- # Educació i recerca
- # Logística
- # Producció i/o vendes d'altres productes manufacturats
- # Restauració i hosteleria
- # Salut i cures
- # Altres (Neteja i manteniment, venda ambulat, serveis socials per a l'atenció a persones amb discapacitat intel·lectual, consum d'habitatge i mobilitat)

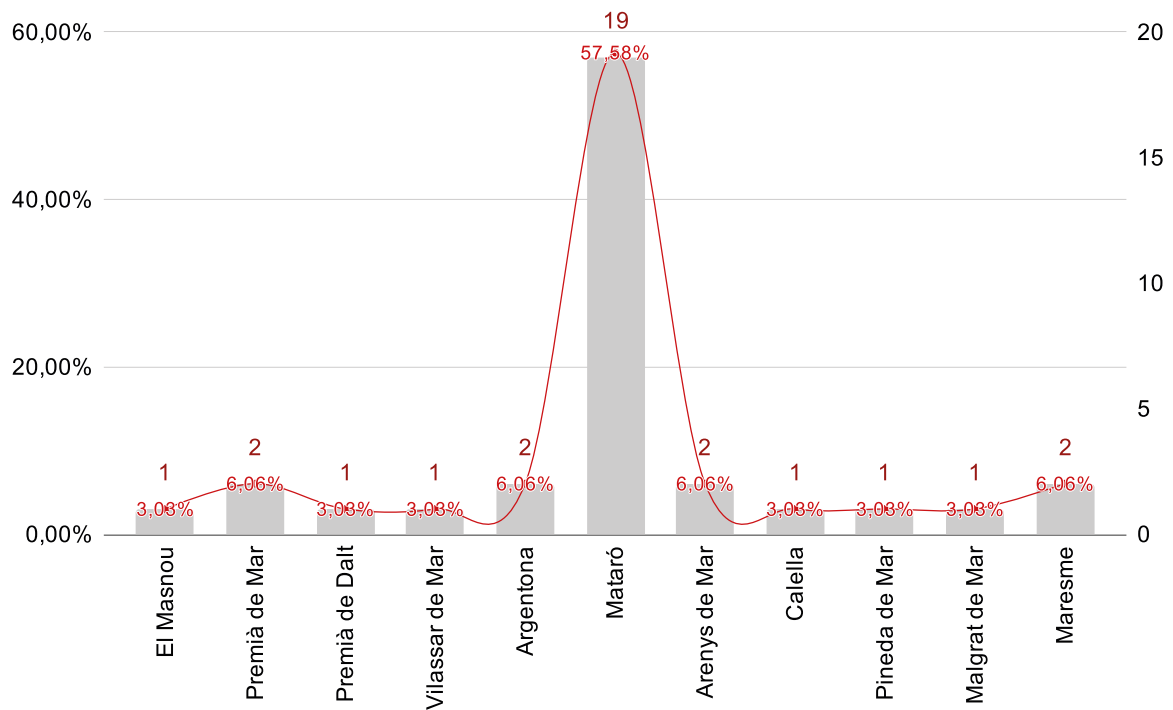

PER FORMA JURÍDICA

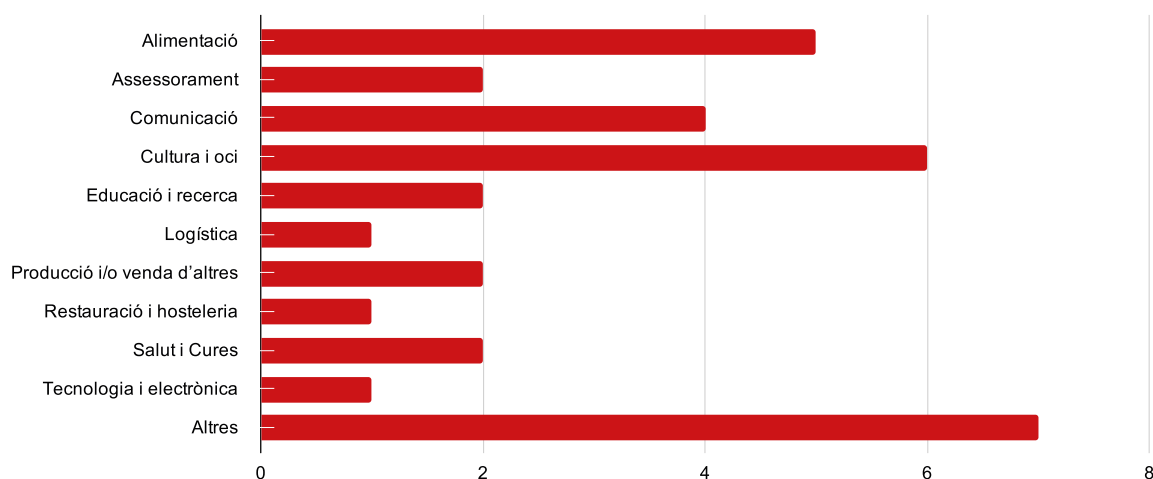
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del qüestionari

PER MUNICIPI

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del qüestionari

PER SECTOR D'ACTIVITAT

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del qüestionari

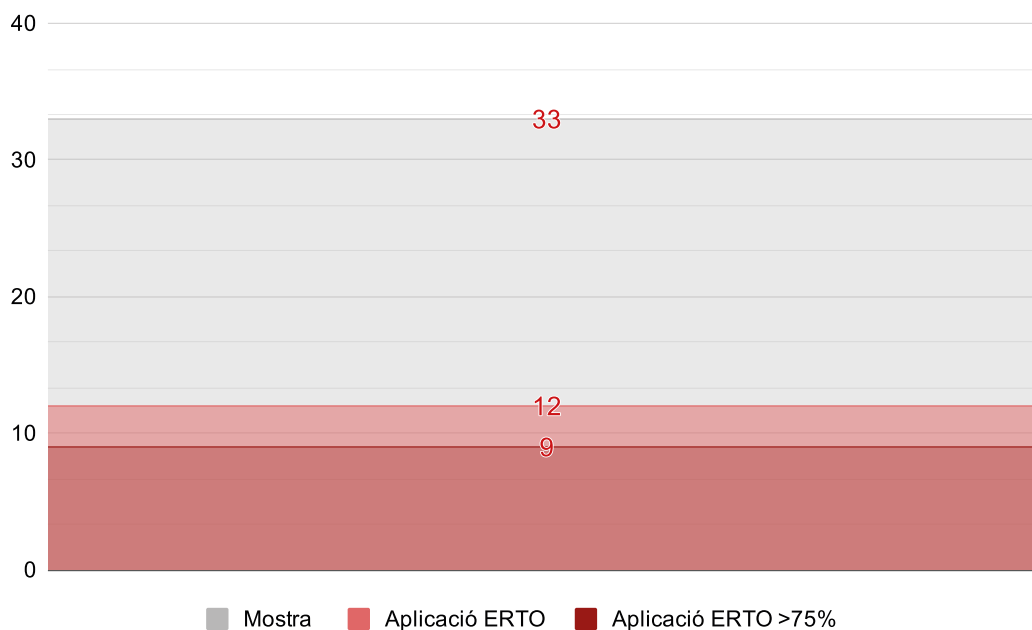
QUINS VAN SER ELS IMPACTES I EFECTES MÉS IMMEDIATS?

Problemes de tresoreria: De les entitats que han respost, tan sols un 20% s'han vist amb greus problemes de tresoreria en el moment en què va esclatar tot. El problema, argumenten, vindrà en uns mesos, en l'últim trimestre del 2020 i el primer del 2021, ja que el nivell d'ingressos d'aquests mesos (que algunes de les entitats comenten que són els mesos més forts de l'any a nivell de facturació per a elles) s'ha vist molt reduït i està sent difícil que tornin a entrar serveis o vendre productes amb la mateixa normalitat que ho estaven fent.

Gairebé el 40%, expressen que no tindran problemes de tresoreria en cap moment. Aquestes entitats són de sectors que no s'han vist afectats per la crisi, com l'agrari o el logístic i entitats que estan molt ben capitalitzades i han pogut fer front a aquest entrebanc.

Reducció de jornades o desaparició del lloc de treball: Una de les mesures més aplicades a nivell global per intentar capejar el temporal han estat els expedients de regulació temporal d'ocupació, tant per força major com per circumstàncies de la producció. Les entitats dels sectors que s'han vist aturades per complet degut al confinament - tot allò que no era de primera necessitat o essencialment presencial - s'han acollit a aquesta mesura i suposen el 36% de les que han respost al qüestionari, que, efectivament, coincideixen amb els sectors de la cultura, el lleure, l'educació o la restauració.

Tres quartes parts d'aquest 36% (el que suposa un 27% del total d'entitats participants de l'enquesta) han hagut d'aplicar l'ERTO a més del 75% del personal de l'entitat, el que significa que la seva activitat s'ha vist paralitzada gairebé en la seva totalitat.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del qüestionari

 # Adaptació i aprenentatges constants: Ens hem trobat en una situació sense precedents, on ha canviat per complet la manera de concebre el treball, l'oferta de serveis i productes, els models de consum, etc.

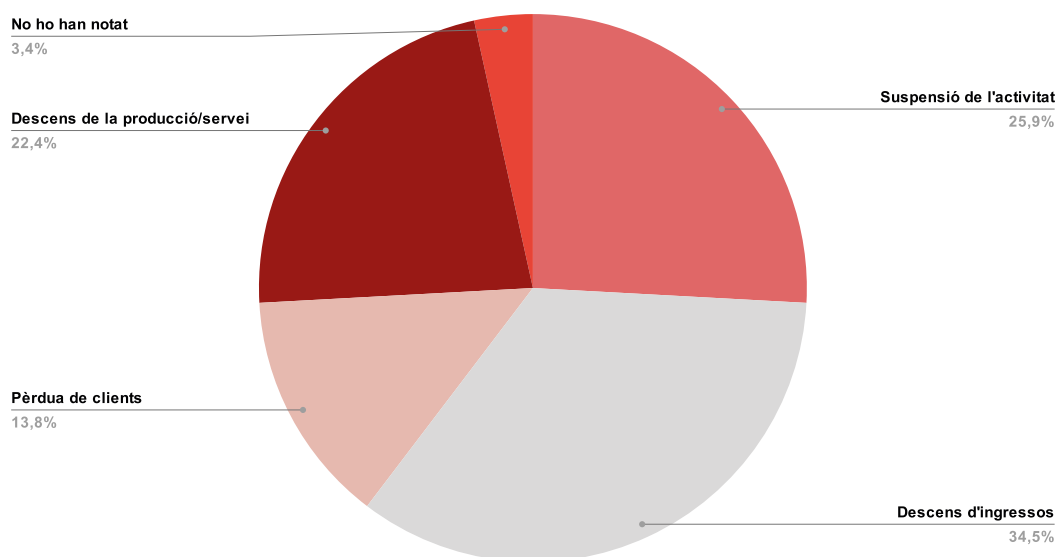
L'única via per a poder seguir amb l'activitat és adaptar-se al moment que travessem i en aquest cas l'economia social i solidària ha trobat diverses solucions. La més fàcil, pràctica i adoptada ha estat el teletreball, per sort, més de la meitat de les entitats participants en l'enquesta han pogut adaptar la seva activitat fent teletreball des de casa.

Aquesta mesura, té doble cara, per una banda afavoreix la conciliació familiar - personal - laboral, d'altra banda, les circumstàncies en les que s'ha hagut de dur a terme, fan del teletreball un malson per a totes les persones que no tenen un espai condicionat, comparteixen llar amb altres persones que necessiten de la seva cura, no tenen els recursos ni els materials per a poder executar-ho amb tota la comoditat que hauria, en definitiva la logística és complicada.

Per altra banda el teletreball fa més difícil el manteniment dels vincles estrets entre els equips de treball i això afecta directament a l'ambient laboral, tant important en l'ecosistema de l'economia social i solidària.

L'adaptació ha estat la manera de seguir i no parar, per aquest motiu, algunes entitats s'han trobat en la situació d'haver de canviar completament d'activitat o adequar la seva manera de distribuir i vendre al moment actual.

Caiguda de tot: Crisi és una paraula amb tarannà negatiu i quan hi apareix és gairebé impossible no pensar en les conseqüències negatives que aquesta implica. Efectivament, un 85% de les entitats participants han patit efectes negatius d'aquesta crisi: Suspensió de l'activitat, descens de la producció/servei, descens d'ingressos i/o pèrdua de clients.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del qüestionari

Efectes positius: Tot i la situació desastrosa generalitzada, l'aturada del món i les patacades, 6 de cada 10 entitats li han sapigut trobar el costat positiu a tot això, o simplement han tingut la sort que els hi ha afectat de manera positiva.

La paraula més repetida és: parar. Aquesta crisi ha permès a les entitats aturar-se del ritme frenètic que el sistema ens té acostumats. Gràcies a aquesta aturada, s'han reinventat, s'ha invertit temps en tasques que solen estar arxivades o no se'ls hi dona prioritat i això permet redescobrir l'entitat des d'un altre punt de mira.

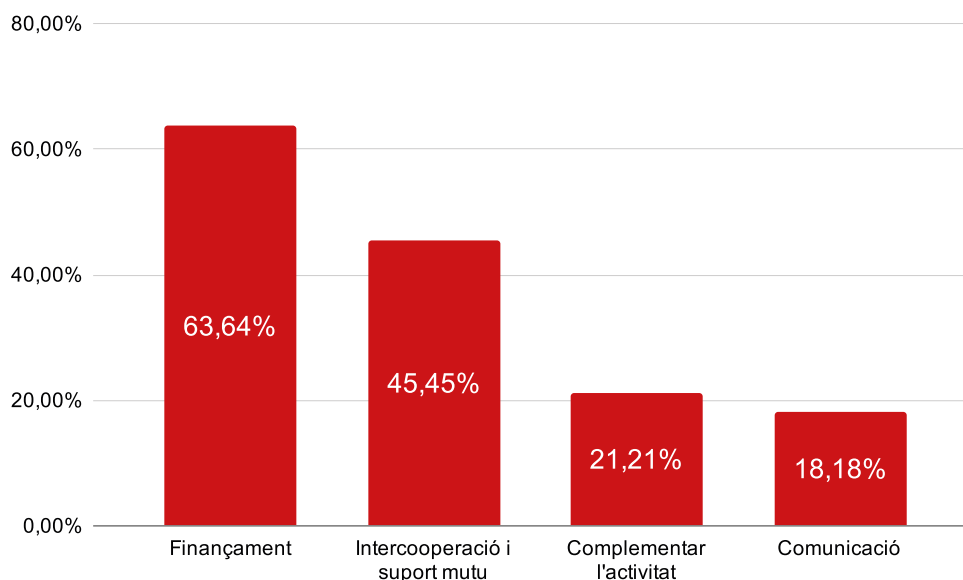
També hem descobert com ens reconciliar-nos amb la tecnologia i com d'important són les xarxes socials per a mantenir-nos connectats al món que ens envolta. Hi ha hagut una millora exponencial obligada en l'ús de les TIC i xarxes socials, en alguns casos, aquest fet millora la conciliació i permetrà un canvi en la visió de com es treballa a partir d'ara.

No totes les entitats s'han vist afectades negativament, un percentatge petit no han notat com es sacsejava el món i hi ha algunes que no els hi ha afectat pràcticament res o fins i tot s'han vist desbordades, aquestes són sobretot del sector agrari, que han vist com augmenten les vendes, havien de crear nous llocs de treball, augmenta la seva cartera de clients i moltes han descobert la venda a domicili o online. En aquest estat, també trobem les gestories i consultories que a més de veure com no poden parar, tenen la pressió extra que suposa aquesta realitat completament nova amb canvis d'informació i de normatives constants.

Necessitats d'assessorament i formació: Si abans dèiem que s'ha invertit temps en tasques que solen estar arxivades o no se'ls hi dona prioritat, també s'ha aprofitat aquest temps per assessorar-se i formar-se, bé per satisfacció o bé per imperiosa necessitat. El 85% d'entitats han necessitat assessorament i volen formar-se. L'àmbit en el que s'ha mostrat més interès i necessitat amb el 63,6% són les subvencions i altres maneres de finançament les entitats tenen la necessitat de conèixer el tipus i els requisits per a presentar-se i accedir a diferents subvencions així com a altres vies de finançament.

L'altre tema estrella ha estat l'interès per informar-se en propostes de **intercooperació i suport mutu** que suposa gairebé la meitat de les entitats.

Per últim, hi ha certa urgència en obtenir més coneixement en **eines de comunicació** i xarxes socials, opcions de venda online i **adaptació tecnològica** en general i també en **complementar l'activitat**.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del registre

5.1. La cultura, un sector greument afectat

Uns dels eixos de treball d'aquest Coop Maresme 2020 era la cultura cooperativa, i donada la situació actual i com d'afectat s'ha vist el sector, hem trobat oportú no només mantenir aquest eix sinó ficar-hi especial atenció en com ha impactat la crisi del coronavirus a la cultura del Maresme.

Malgrat les pedres en el camí, les comunitats al voltant de les cooperatives culturals han respost a la crisi de la pandèmia i han sabut trobar la manera de treure-li profit.

Consideren el Maresme com a un territori estratègic en el món de la cultura ja que ocupa un espai bastant central a Catalunya i la seva proximitat a Barcelona és una de les seves singularitats que afavoreix.

Les cooperatives culturals coincideixen en que la intercooperació és imprescindible que existeixi i convisqui amb nosaltres ja que crea oportunitats de negoci, però que s'hauria de donar orgànicament i no invertir temps excessiu.

En un futur es dibuixa una idea de l'ecosistema cultural cooperatiu maresmenc i la necessitat de la creació de nous públics de lectors, oients o espectadors com a pota clara per a construir aquest ecosistema cooperatiu amb solidesa.

Per últim també sorgeix la idea de la creació d'UTES per a accedir com a economia social cultural local cap a una finalitat concreta és una oportunitat compartida.

5.2. Catalunya en comparació al Maresme

L'informe global elaborat per la Xarxa d'Ateneu de Catalunya ens deixa algunes dades rellevants que no es desvien gaire dels resultats del Maresme. Ens trobem davant una crisi que ha esclatat en primera instància per una pandèmia mundial on tothom s'ha vist afectat d'una manera o una altra i la manera de gestionar-ho amb un confinament total fa que els comportaments siguin semblants arreu, amb desviacions segons el pes que tingui cada sector en els diferents territoris.

APROPAMENTS

- La mostra és tant representativa a Catalunya com al Maresme i el gran gruix de respostes pertanyen a cooperatives.
- La transformació i adaptació de l'activitat amb el teletreball com a mesura més adoptada l'han pogut executar més de la meitat de les entitats.
- L'Expedient de Regulació Temporal d'Ocupació superior al 75% de la plantilla és el més aplicat.
- Arribem a consens quan diem que el confinament ha permès parar i repensar internament molts projectes, reinventar-se, reorganitzar-se i aprofitar per formar-se i millorar l'ús de les tecnologies.
- Les necessitats a nivell de formació són iguals per arreu del territori català, ja que s'ha vist un clar interès per la intercooperació i el suport mutu i necessitat d'assessorament i formació en termes de finançament.
- La intercooperació com a eina per a pal·liar els efectes i impactes de la crisi.

DESVIACIONS

- Al conjunt de Catalunya asseguren que quatre de cada deu entitats han tingut problemes de tresoreria immediats, en canvi, al Maresme el curt termini no ha suposat un problema, les dificultats de tresoreria es trobaran en l'últim trimestre de l'any.
- Al Maresme, tan sols un 10% ha demanat algun tipus d'ajuda, a Catalunya ha estat una cinquena part de les entitats que declaren haver sol·licitat finançament i ajuts en conseqüència dels problemes de tresoreria.
- Poc més del 40% de les entitats de tota Catalunya li troben els efectes positius a la crisi, en canvi, al Maresme som una mica més optimistes i arribem al 60%.
- A més de l'interès en la intercooperació i el suport mutu i les necessitats de formació i assessorament en finançament, al Maresme també creix la necessitat imperant de moltes entitats de realitzar una adaptació tecnologia i conèixer més eines de comunicació.

---

6. Conclusions

6.1. La visió de les entitats

Una part important d'aquesta diagnosi ha passat per estar a prop de les entitats afectades directament per la situació de crisi actual. Quan es va anunciar l'estat d'alarma i conseqüent confinament, a mitjans de març, vam creure molt necessari investigar com estaven les entitats de l'ESS del territori i així descobrir com Coop Maresme pot ajudar-les. Observar la realitat des d'on la perceben les entitats, com ho estan patint, quines necessitats i problemàtiques hi troben, etc. Fins a arribar a punts en comú, de trobada, per a agafar el rumb que necessita el territori en l'economia social i solidària.

PREOCUPACIONS/AMENACES

Quan encara estem patint la dura crisi del 2008, apareix una pandèmia mundial. Hi ha la sensació que molts projectes no acabaran de consolidar-se i que aquestes entitats que estan en creixement o en consolidació veuen com perilla el seu projecte: tirar del coixí que havia anat creixent després d'anys de bona feina i tenir sensació de retrocedir en el temps o com a última opció, prendre la decisió de tancar perquè no era sostenible. El sentiment d'amenaça i preocupació és el més generalitzat i hi apareixen moltes incerteses, així ho perceben les entitats:

Precarietat. La crisi sanitària, econòmica, social i global està generant precarietat laboral, transformada en hores de feina que no es podran veure remunerades. Un dels objectius de l'economia social i solidària és la creació de llocs de feina i relacions laborals justes i amb durada en el temps però això també passa per grans esforços en temps de recessió.

Afectació molt diferent entre sectors. Hi ha sectors poc afectats i altres que han estat clarament castigats pel sistema i les mesures. Hi ha un pensament comú i solidari amb la cultura, el lleure i l'esport, que es troben davant d'una crisi molt greu en el sector.

Incertesa. És una de les paraules més utilitzades referent a una situació sense precedents, és un sentiment generalitzat per a tothom, no es pot planificar quan la situació canvia cada dia.

No es proposen solucions a problemes de mig/llarg termini, únicament es salten els obstacles que es van trobant dia a dia, aquest fet aguditza la cultura de la por. Una cultura de la por que en l'economia social i solidària pot causar problemes contraposats als valors propis que la caracteritzen i deixar de banda les llibertats i forteses del model. La incertesa d'un model que aposta per les persones dins un sistema capitalista, pot veure com perillen els seus valors si arran la crisi es deixa d'apostar a nivell polític per l'economia social i solidària ja que és molt difícil sobreviure en un sistema que sempre afavoreix als mateixos.

Aquesta incertesa crea un estat d'alerta constant en totes les persones, també d'esgotament de veure com es va reduint la demanda perquè no se sap quan es podrà reprendre l'activitat i tornar a la normalitat i d'aquesta manera cau en picat la facturació quan les despeses fixes continuen.

Finançament. Cau la facturació en picat i hi apareixen greus problemes de tresoreria, no tant a curt termini ja que la majoria d'entitats disposen de liquiditat, sinó a mig termini, arribarà un moment en que no es podrà fer front a les despeses indirectes i fixes de l'estructura de les entitats per manca d'entrada d'ingressos.

Lligat a la incertesa i a la por de les estratègies de les institucions i en que prioritzaran, hi ha un pensament d'una possible reducció de finançament públic o que aquest el destinin a altres partides, potser prioritàries en aquest moment.

Supervivència. Mesures i estratègies que fan que totes les entitats canviïn les seves previsions i els seus plans de viure, per sobreviure. El camí a la consolidació en el que es trobaven, ha patit un cop molt fort i ara si no estan prou consolidades, veuen perillar fins i tot la pròpia existència.

Falta de contacte i excés de pantalles. En un model en el que el centre són les persones i les relacions entre elles, el contacte i les activitats presencials són molt importants en termes de sensibilització. Les pantalles han creat fredor en les relacions i fa molt difícil la desconnexió digital.

PROPOSTES/OPORTUNITATS

Enmig de les incerteses i les preocupacions també hi ha algun raig de llum, oportunitats que sorgeixen en totes les adversitats.

Sectors afavorits. Hi ha sectors que s'han vist clarament afavorits en aquesta crisi. Aquells que són de primera necessitat i que no es poden permetre parar. L'agricultura, la tecnologia, la distribució o la logística troben que els hi ha donat moltes coses positives, un increment de vendes i clients nous que els hi ha fet augmentar la visibilitat i posicionament i han sortit més enfortides.

Canvi en el model de consum. El teixit de l'economia social i solidària és optimista, els entrebancs i sotracs ens fan crear nous comportaments, noves necessitats o maneres de fer i en aquest cas, ens trobem davant d'un canvi en el model de consum on el comerç local i de proximitat passa per davant de les multinacionals i les compres a gran escala. Trobar el que busques al costat de casa és possible i gràcies a la obligació, es veurà reforçat el consum conscient.

Augment i enfortiment del mercat social. Si alguna cosa ha donat aquesta situació completament nova és la necessitat de compartir experiències i experteses. Han augmentat les situacions en que dues o més entitats es troben per donar-se suport mutu i recolzament. D'aquesta manera han sorgit relacions i xarxes noves per a crear nous projectes o simplement compartir.

Modernitzar el sector i fer-ho més competitiu. Davant de les crisis sempre se'n poden treure aprenentatges. La comunicació era una assignatura pendent en moltes entitats de l'economia social i solidària i degut al confinament han hagut de millorar i especialitzar-se en eines que abans no havien ni tocat. Aquest fet fa que l'ESS estigui més present a les xarxes i d'aquesta manera fer el model més competitiu donant-li visibilitat.

6.2. La realitat

Les propostes i preocupacions de les entitats, no s'allunyen de la realitat. Ens trobem en un moment d'incertesa on es fa molt difícil preveure qualsevol tipus de comportament a tots els nivells. És evident que la crisi afecta a tothom, a algunes més que altres, però és important conèixer les fortaleses i debilitats del model cooperatiu i l'economia social i solidària en situacions com aquesta.

RESILIÈNCIA I ADAPTABILITAT

Ens trobem davant d'una altra crisi molt greu en menys de 15 anys. La resiliència i adaptabilitat del model cooperatiu, ja demostrat en anteriors crisis, fa que l'impacte no sigui tan dur, les organitzacions de l'ESS tenen una altra forma d'afrontar aquestes situacions que s'aborden posant a les persones al centre, amb pràctiques de repartiment de treball i de co-responsabilització col·lectiva dels impactes.

L'economia social i solidària fica les persones al centre i crea relacions laborals més justes, curoses i de llarga durada en el temps.

VULNERABILITAT DEL MODEL

El model de l'economia social i solidària mostra també debilitats i més, actuant dins d'un sistema capitalista globalitzat.

En molts casos les entitats de l'ESS es mostren vulnerables i fràgils degut a la seva poca capitalització, la seva mida, la precarietat en la que encara estan sotmeses i l'impacte que la crisi pugui tenir en la salut física i emocional de les persones que les conformen - no podent-se abordar les cures i el suport mutu de manera presencial - degut a les restriccions que ha comportat la crisi sanitària. Les persones són el més important del model, i la gestió i cura emocional d'aquestes, cobra vital importància en el moment en que ens trobem. L'afectació emocional per la situació actual és un fet, però el ritme frenètic que no permet aturar-nos, fa difícil prioritzar les cures i perjudica a aquelles entitats que volen ficar-hi atenció i temps.

La realitat és aquesta, dins un sistema que no contempla les cures i deixa de banda els arguments més potents de l'economia feminista, la resiliència i adaptabilitat del model demostra un cop més com d'important és per la sostenibilitat de la vida, ficar les persones i les cures al centre.

6.3. Necessitats/Reptes

Coop Maresme fomenta la intercooperació, l'acompanyament, la formació, la diagnosi i la difusió de projectes de l'economia cooperativa, social i solidària de la comarca del Maresme. Una de les seves funcions és detectar quines són les necessitats de la comarca i de les entitats i efectuar accions per a arribar-hi i satisfer-les.

Una de les principals tasques a tenir molt en compte és reprendre els objectius que ens havíem marcat aquest any, extrets de la diagnosi de l'any passat i, que per les circumstàncies que ens hem trobat els hem hagut d'apartar i a més, arribar als reptes que ens ha proposat la nova normalitat.

Descentralitzar la comarca.

Les respostes al qüestionari d'enguany i les de l'any passat ens porten a la mateixa conclusió: Mataró és ciutat de cooperatives implicades amb el mercat social, però més enllà de la capital, la força de l'economia social s'esvaeix.

És molt important arribar als 30 municipis del Maresme, descobrir la diversitat en cadascun d'ells, les necessitats, inquietuds i quines oportunitats s'amaguen al llarg de tot el territori.

Per a aconseguir-ho, hem d'aprofitar els ajuntaments per a acostar-nos a aquelles entitats on no hi arribem. Són les institucions que tenen més coneixement del teixit associatiu i econòmic de la població i per aquest motiu cal sumar i implicar a totes les agents de l'ecosistema per a anar en la mateixa direcció.

Els resultats de l'estudi global posen en evidència la necessitat del treball col·lectiu entre administracions, institucions i entitats representatives de l'ESS per donar resposta a les necessitats.

Anar més enllà del model cooperatiu.

El gran gruix d'entitats que estan identificades com a part de l'economia social i solidària són cooperatives, ja que s'hi veuen identificades amb el model dels ateneus cooperatius, en canvi, les altres formes jurídiques no s'hi veuen implicades. És necessari un esforç per a identificar aquelles entitats, externes a aquest teixit, que comparteixin els mateixos valors i manera de treballar per a introduir-les a la roda i sumar esforços i coneixements amb tot el teixit del Maresme.

Les accions que poden esdevenir per a aconseguir-ho són, per exemple:

- Identificar associacions amb prou estructura i que comparteixin els valors cooperatius per a la seva transformació i empoderament de les treballadores.
- Fomentar els valors i la cultura cooperativa en totes les formes jurídiques, les fundacions, mutualitats o confraries.

Formacions online i descentralitzades.

La frase "ha arribat per quedar-s'hi" que tant s'ha dit de les reunions, formacions i relacions telemàtiques aquests darrers mesos ens produeix un sentiment agredolç. Ens facilita el temps, els horaris, la conciliació, però també ens prohibeix això que tant ens agrada, sentir-nos a prop.

Hem descobert una altra dimensió dins la tecnologia i ha facilitat assistir a formacions d'arreu del territori català. La nova situació ens permet no doblar formacions, crear temàtiques més treballades i poder centrar-nos en temes més diversos per a arribar a totes les necessitats, així com tenir formacions i activitats amb més assistència i varietat de paraules.

Comunicació: eines i formacions.

La comunicació i presència a les xarxes era una de les assignatures pendents de les entitats de l'economia solidària, arran el confinament total que va tenir lloc al març, s'ha detectat la necessitat de posar-se al dia en les xarxes i vies de comunicació que tenim a l'abast per a millorar la manera de treballar interna, externa i també arribar més enllà.

D'altra banda, parlant de tecnologia i comunicació, és important tenir en compte que cal ficar-hi importància en com fer un ús conscient d'aquestes eines i que ens hi jugui a favor i no ens sobrepassi ficant en perill la desconnexió digital.

Intercooperació.

L'interès per la intercooperació s'ha vist incrementat exponencialment en aquests mesos degut a la situació. La intercooperació té moltes definicions, entre elles l'entendem com a dues o més entitats que s'ajunten per a treballar conjuntament un mateix projecte i així arribar més enllà o fer-ho més complet. S'ha trobat en la intercooperació una via d'escapament clara per a no caure i poder seguir sumant esforços en una mateixa direcció i enfortir o generar nous projectes per a fer front a l'impacte de la crisi.

Per a que la intercooperació agafi força a la comarca cal:

- Fomentar les trobades d'intercooperació per a compartir experiències, expertesses, coneixements i tenir espais de suport mutu des d'on poder treballar i elaborar estratègies conjuntes per a arribar més enllà.
- Identificar iniciatives que estan disposades a intercooperar i trobar la manera d'encaixar els projectes i crear de nous que s'adaptin al territori.
- Implicar més al projecte de l'Ateneu a les entitats que són part del teixit fort de l'ESS al Maresme.

La Xarxa d'Ateneus de Catalunya és una bona eina per a potenciar aquesta intercooperació i així no quedar-nos només al nostre territori, encaixar trobades sectorials d'intercooperació arreu de Catalunya o crear manuals per aprendre a intercooperar i conèixer les diferents maneres de fer-ho.

El relleu en empreses properes al tancament.

Qualsevol crisi comporta, per desgracia, el tancament de moltes petites empreses que no han pogut sobreviure a aquests mesos sense activitat. En aquest cas, hem d'arribar a aquelles que es troben en aquesta situació i explicar el model cooperatiu per a evitar així el seu tancament i consegüent pèrdua de llocs de treball.

Tenint en compte les necessitats que han sorgit i els reptes que es proposen pel proper curs, hi ha alguns objectius clars a planejar per a la diagnosi del 2021:

- Definir criteris clars des de Coop Maresme del que considerem ESS per a agafar una direcció clara i mapejar bé.
- A partir del mapeig, crear un directori d'entitats d'economia social del territori per a augmentar el mercat social i que les entitats tinguin fàcil accés a la informació.
- Investigar altres formes d'economia per a incloure en l'estudi (per exemple: grups autogestionats).
- Propostes d'intercooperació com a prioritat.

6.4. Balanç objectius

El món ens va obligar a aturar-nos per complert i repensar tot allò que estàvem fent i com estavem actuant. Degut a l'actual crisi del coronavirus i la manera en que l'hem abordat, alguns objectius dels que proposàvem al inici del curs s'han pogut assolir, altres han estat modificats i adaptats a la situació i també han sorgit de nous.

ACONSEGUIT

- # **Conèixer els efectes de la crisi de la Covid-19 sobre les entitats de l'ESS, els reptes als que han de fer front i les necessitats derivades.**
- # **Elaborar un qüestionari conjunt i comparable amb tots els ateneus.**
- # **Informe conjunt amb tots els ateneus de la situació a l'ESS arreu de Catalunya.**

MODIFICAT O ADAPTAT

- # **Actualitzar i aprofundir en el mapeig quantitatiu per poder comparar l'evolució (sobretot el creixement o decreixement) del teixit respecte els anys anteriors.**
  - No s'han aconseguit les dades del registre d'associacions, per tant no han pogut ser comparades les dades.
  - Manca de temps per a investigar l'objecte social i manera de fer de moltes entitats per a saber si incloure-les o no en el cens substantiu.
  - L'increment tan gran de cooperatives en el registre fa que els resultats no siguin realment comparables.
- # **Vincular la part qualitativa de la diagnosi als eixos de treball de l'ateneu i aprofundir en la cultura cooperativa, el mercat social i economia feminista.**
  - Només s'ha aconseguit aprofundir en el sector de la cultura cooperativa i de cara l'any vinent, s'ampliarà la investigació en el sector i es treballarà per construir un catàleg de recursos de la cultura cooperativa al territori.
- # **Identificar pràctiques transformadores i de resiliència que puguin ser replicables per altres entitats.**
  - S'han escollit 45 entitats amb pràctiques transformadores a destacar, però tan sols ens hem endinsat amb 12 d'elles per analitzar en profunditat la seva manera de treballar.

NO ACONSEGUIT

- # **Escollir una mateixa eina de mapeig amb tots els ateneus.**
  - Degut a la situació s'ha vist completament afectat aquest objectiu i s'ha posposat a l'any vinent.

S'ha realitzat una important tasca qualitativa per a conèixer en profunditat els efectes d'aquesta crisi a totes les entitats que hem pogut arribar, ja siguin positius o negatius.

Després de realitzar aquesta investigació, s'han tractat totes les dades amb molta cura per extreure les necessitats sorgides i així elaborar accions i construir un Coop Maresme que ajudi, col·labori i estigui a prop del teixit de l'economia social i solidària del Maresme.

Impulsa:

Promou:

Amb el finançament de:

